

Utvärderingsrapport: Institutionen för nordiska språk, huvudområde svenska, kandidatexamen

Inledning

Till grund för utvärderingen av utbildningen i svenska mot kandidatexamen ligger en självvärdering som studierektor vid Institutionen för nordiska språk sammanställde på grundval av undervisande lärares insända analyser av hur deras delkurser inom svenska språket A och B respektive Nordiska språk A och B samt Svenska språket/nordiska språk C uppfyller examensordningens mål. Bedömarpanelen mötte några företrädare för kurserna i ett digitalt panelbesök i april 2020, varpå bedömargruppen skrev ett utlåtande som förelåg i slutgiltig form i början av september 2020. Utlåtandet diskuterades grundligt av lärarna i svenska språket och nordiska språk vid ett internatkollegium den 29 september på Eklundshof i Uppsala. Ett möte med kollegiet för svenska språket/nordiska språk föreslog utvecklingsinsatser den 17 november och tillsatte då en arbetsgrupp bestående av kollegieordförande, en lärare och biträdande prefekt som utarbetade ett konkretare underlag för åtgärder som bedömargruppen rekommenderade. På grundval av minnesanteckningar från dessa tre uppföljningsmöten har studierektor sammanställt denna utvärderingsrapport som även innehåller en åtgärdsplan.

De viktigaste slutsatserna av utvärderingen

Det samlade intrycket av självvärderingen och platsbesöket är att utbildningen håller hög kvalitet. På kandidatnivå erbjuds ett omfattande utbud av kurser och det är tämligen lätt att skaffa sig en överblick över de två spåren Svenska språket respektive Nordiska språk. Bedömargruppen menar att det är oklart hur kunskapen om tillämpliga metoder enligt första examensmålet ska uppnås sedan den särskilda teori- och metodkursen på C-nivå har avskaffats. Ämnet instämmer i bedömargruppens utlåtande, men menar att teorier och metoder behandlas i kurser på A- och B-nivå, vilket emellertid inte alltid framgår av kursplanernas målformulering. Den bristen har ämnet för avsikt att åtgärda. Se nedan under prioriterat utvecklingsområde.

Styrkor med utbildningen

Institutionen för nordiska språk är stor, med många välmeriterade lärare och framgångsrik forskning inom ett flertal deldiscipliner. De har genomgående högskolepedagogisk utbildning och i flera fall även ämnesdidaktisk utbildning.

Identifierade svagheter och utvecklingsområden

Bedömagruppen identifierar för det första att det föreligger viss oklarhet om hur kunskapen om tillämpliga metoder enligt examensordningens första mål ska uppnås i utbildningen, eftersom teori- och metodkursen på C-nivå har avskaffats. Bedömarna föreslår att ämnet tydliggör hur målet om metodkunskap ska uppnås. Detta blir för ämnet ett prioriterat utvecklingsområde. Se nedan under prioriterat utvecklingsområde.

För examensordningens mål 4 om studentens förmåga till muntliga och skriftliga redogörelser och diskussion i dialog med olika grupper påpekar bedömagruppen på grundval av ämnets självvärdering att målet inte är tydligt framskrivet i profilen Nordiska språk. Bedömagruppen rekommenderar att sådana moment bör stärkas inom Nordiska språk. Det anser ämnet är särskilt viktigt, eftersom momenten redan finns i några delkurser men inte syns i kursplanernas målbeskrivning. Ämnet måste vidta åtgärder, eftersom denna brist är en av orsakerna till att sökande till korta pedagogiska utbildningen (KPU) för svensklärare är obehöriga om de har valt profilen Nordiska språk.

Med anledning av examensordningens mål 5 rekommenderar bedömagruppen, i likhet med ämnets självvärdering, att ämnet förstärker utbildningarnas relevans för arbetslivet. Ämnet menar att en sådan förstärkning kan vara en tydlig studentrekryterande åtgärd. Vid kollegiet i slutet av september väcktes en rad förslag på konkreta aktiviteter såsom arbetslivsseminarier i samverkan med Språkvetarprogrammet, studiebesök inom utbildningen på till exempel Språkrådet, en ordboksredaktion, ett språkarkiv. Besök av föreläsare från arbetslivet på de olika kurserna skulle också kunna vara en åtgärd samt besök från doktorander, kursadministratörer, universitetsadjunkter.

Bedömagruppen menar att studenternas förmåga till bedömningar med hänsyn till etiska aspekter enligt examensordningens mål 6 inte är tydligt framträdande i utbildningen och menar att etiska överväganden borde kunna skrivas fram även i andra delkurser än den nya valbara delkursen samtalsanalys på C-nivån. Ämnet delar den synpunkten. I C-kursens självständiga arbete behandlas Vetenskapsrådets Forskningsetiska principer och den etiska aspekten bör kunna skrivas fram i ett av kursens mål. Den åtgärden hör till det prioriterade utvecklingsområdet med revidering av kursplaners målbeskrivning; se nedan. Det finns också möjligheter att utveckla litteraturlistorna på kurserna mot den etiska aspekten i språkvetenskaplig forskning. Examensordningens mål 7 om kunskapens roll i samhället och människors ansvar för den ska förtydligas i kursplanerevideringar under våren 2021.

Prioriterat utvecklingsområde

Ämnet identifierar två utvecklingsområden som det vill lägga särskilt fokus på. Det första gäller teori och metod-inslagen i utbildningen som behöver förstärkas sedan teori- och

metodkursen avvecklades på C-kursen. Det andra gäller moment med skriftlig och muntlig framställning inom profilen Nordiska språk för att möta examensordningens krav samt att möjliggöra för studenter med denna inriktning att bli behöriga till den korta pedagogiska utbildningen (KPU) till svensklärare. I samband därmed vill kursplanerevideringen beakta text-analytiska inslag i profilen Nordiska språk i kursmålen så att behörigheten för KPU uppfylls.

Planerade åtgärder och utvecklingsinsatser

Ämnet har efter kollegiemöte den 17/11 2020 i en mindre arbetsgrupp med kollegieordförande, biträdande prefekt och en lärare med särskild kunskap om inriktningen nordiska språk inventerat befintliga inslag av teori och metod i del- och helkurser på båda inriktningarna svenska språket och nordiska språk på både A- och B-nivå. Utfallet av inventeringen blev att teori- och metodmomenten är tydligare framskrivna i inriktningen Svenska språket än i inriktningen Nordiska språk. Emellertid framgår i analysen att flera teoretiska inslag finns i delkurserna där det inte avspeglas i målskrivningarna.

Samma arbetsgrupp utarbetade under ht 2020 förslag på kursmålsrevideringar på Nordiska språk som gäller målet om muntlig och skriftlig framställning samt textanalys. Studierektor sammanställer förslagen i samråd med kollegieordförande och lägger fram förslaget på lärarkollegium den 16 mars 2021. Förslaget, som även ska innehålla skrivningar om mål 6 och 7 i de olika delkurserna, tas till institutionsstyrelsen den 20 april 2021 för beslut att gälla från och med vårterminen 2022.

För att ytterligare förstärka studenternas kunskap om tillämpliga metoder fördes en diskussion på institutionsstyrelsemöte den 19 oktober om att inrätta två valbara delkurser på C-nivån och ge dem som icke-sökbara kurstillfällen höstterminen 2021. Det ska vara Sociolingvistik i teori och praktik samt Grammatik i teori och praktik. Studierektor tillsätter en eller två kursutvecklingsgrupper under vt 2021, som kan lämna färdiga förslag till institutionsstyrelsen den 18 maj 2021.

Utbildningens arbetslivsanknytning behöver utredas ytterligare och någon form av åtgärdsplan upprättas. Förslag har diskuterats tidigare under kollegiemöten under ht 2020. Frågan utreds på lärarkollegium den 16 mars och ett förslag presenteras på strategiska ledningsgruppen den 26 maj.

UPPSALA
UNIVERSITET

Utvärderingsrapport

Språkvetenskapliga fakultetsnämndens slutsats och kommentar

Underlagen för kandidatexamen visas sammantaget att utbildningen uppfyller examensordningens krav. Institutionen ges i uppdrag att utveckla utbildningen så att examinationen av lärandemålen 6 och 7 tydliggörs.